

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

31 май 2017 година *

„Преюдициално запитване — Член 45 ДФЕС — Свободно движение на работници — Задължение за регистриране на превозно средство, което е собственост на пребиваващо в Белгия лице и е предназначено да бъде използвано в Италия“

По дело C-420/15

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Първоинстанционен френскоезичен съд Брюксел, Белгия) с акт от 12 юни 2015 г., постъпил в Съда на 30 юли 2015 г., в рамките на наказателно производство срещу

U,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça (докладчик), председател на състава, M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за U, от J. Waldron, адвокат,

— за гръцкото правителство, от S. Papaioannou и K. Nasorouloou, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от D. Martin и M. Kellerbauer, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: френски.

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 18 ДФЕС, 20 ДФЕС, 45 ДФЕС, 49 ДФЕС и 56 ДФЕС.
- 2 Това запитване е отправено в рамките на наказателно производство, образувано срещу г-н U, италиански гражданин и длъжностно лице на Европейската комисия, за това, че се е движил в Белгия с регистрирано в Италия моторно превозно средство.

Правна уредба

Белгийското право

- 3 Член 2, параграф 1 от Кралски указ за регистрацията на превозни средства от 20 юли 2001 г. (*Moniteur belge* от 8 август 2001 г., наричан по-нататък „Кралският указ от 20 юли 2001 г.“) гласи:

„В движение може да бъде пуснато само регистрирано превозно средство, на което е поставена дадената при регистрацията табела с регистрационен номер“.

- 4 Според параграф 2 от този член регистрацията не е задължителна за редица превозни средства поради особените им характеристики.
- 5 Член 3, параграф 1 от този указ предвижда:

„Пребиваващите в Белгия лица регистрират превозните средства, които възнамеряват да пуснат в движение в Белгия, в регистъра на превозните средства, посочен в член 6, дори когато тези превозни средства вече са регистрирани в чужбина.

Пребиваващи в Белгия са лицата, които отговарят на някое от следните условия:

- a) вписани са в регистрите на населението в белгийска община;

[...]

[...]“.

- 6 В параграф 2 от този член са изброени хипотезите, в които регистрацията в Белгия на превозни средства, регистрирани в чужбина и пуснати в движение от пребиваващи в тази държава членка лица, не е задължителна.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 7 От акта за преюдициално запитване следва, че на 22 ноември 2013 г., докато управлява моторно превозно средство, което е негова собственост и е регистрирано в Италия, г-н U е проверен от полицията в Брюксел (Белгия).
- 8 Запитващата юрисдикция посочва, че според съставения от полицията акт г-н U живее основно в Белгия и има италианска и белгийска шофьорска книжка.

- 9 Пред посочената юрисдикция г-н U уточнява, че е длъжностно лице на Европейската комисия и живее едновременно в Белгия и в Италия, където ходи веднъж седмично, за да преподава в университета в Пиза и по семейни причини, по-специално заради заболяването на баща си. Посочва, че е собственик на две моторни превозни средства, едното от които е регистрирано в Белгия, а другото е регистрирано в Италия и е предназначено да бъде използвано главно във втората държава членка. Посочва също така, че в деня на проверката е идвал от Италия, където е бил предния ден, и само е минавал през Белгия, за да вземе от Брюксел друго лице, с което е трябвало да отиде на семинар в Германия. След приключване на този семинар, г-н U е щял да се върне в Италия, да остави там това превозно средство и да се прибере в Брюксел със самолет.
- 10 С присъда на Tribunal de police de Bruxelles (Наказателен съд за простъпки, Брюксел, Белгия) от 10 септември 2014 г. г-н U е осъден на глоба, по-специално за това, че в нарушение на разпоредбите на Кралския указ от 20 юли 2001 г. се е движел по обществената пътна мрежа с нерегистрирано в Белгия моторно превозно средство.
- 11 Запитващата юрисдикция, пред която г-н U обжалва това решение, припомня, че по въпроса за евентуалната несъвместимост на членове 2 и 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г. с разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС в областта на свободното движение на лица са се произнесли, от една страна, белгийският Conseil d'État (Държавен съвет) със становище 31.530/4 от 13 юни 2001 г., и от друга страна, Съдът с решение от 15 декември 2005 г., Nadin и Nadin-Lux (C-151/04 и C-152/04, EU:C:2005:775).
- 12 При тези обстоятелства Tribunal de première instance francophone de Bruxelles (първоинстанционен френскоезичен съд Брюксел, Белгия) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Противоречат ли членове 2 и 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г. [...] на членове 18 [ДФЕС], 20 [ДФЕС], 45 [ДФЕС], 49 [ДФЕС] и 56 [ДФЕС], поради това че, за да се движат в Белгия — макар и само за да преминат през страната — превозните средства, които са собственост на лице, пребиваващо в държава — членка на Европейския съюз, различна от [Кралство] Белгия, и са регистрирани в тази държава членка, трябва да бъдат регистрирани в Белгия, когато лицето пребивава и в Белгия?“.

По преюдициалния въпрос

- 13 Най-напред, що се отнася до разпоредбите от Договора за функционирането на ЕС, приложими в главното производство, е важно да се отбележи, че за гражданин на Съюза като г-н U, който работи за институция или орган на Съюза в държава членка, различна от неговата държава членка по произход, се прилага член 45 ДФЕС (вж. в този смисъл решенията от 3 октомври 2000 г., Ferlini, C-411/98, EU:C:2000:530, т. 42, от 16 декември 2004 г., Mu, C-293/03, EU:C:2004:821, т. 47 и от 6 октомври 2016 г., Adrien и др., C-466/15, EU:C:2016:749, т. 24 и 25).
- 14 Така член 49 ДФЕС, който забранява ограниченията върху свободата на установяване, не е приложим в главното производство, тъй като тази свобода се отнася до достъпа до дейност като самостоятелно заето лице и до упражняването на такава дейност.
- 15 Не е приложим и член 56 ДФЕС, доколкото нищо в преписката, с която разполага Съдът, не позволява да се установи връзка между случая, разглеждан в главното производство, и упражняването на предвидената в този член свобода на предоставяне на услуги.

- 16 От своя страна член 18 ДФЕС се прилага самостоятелно само в случаи в обхвата на правото на Съюза, за които Договорът не предвижда конкретни правила за недопускане на дискриминация. В областта на свободното движение на работници обаче принципът на недопускане на дискриминация е закрепен в член 45 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 25 октомври 2012 г., *Prete*, C-367/11, EU:C:2012:668, т. 18 и 19).
- 17 Накрая, член 20 ДФЕС, с който се създава гражданството на Съюза, предвижда само че гражданите на Съюза се ползват с правата и имат задълженията, предвидени от Договора. Следователно в това отношение той не би могъл да бъде приложен самостоятелно, вместо специалните разпоредби на договора, уреждащи правата и задълженията на гражданите на Съюза (вж. в този смисъл решение от 16 декември 2004 г., *Му*, C-293/03, EU:C:2004:821, т. 32).
- 18 По изложените съображения членове 18 ДФЕС, 20 ДФЕС, 49 ДФЕС и 56 ДФЕС са без значение за главното производство.
- 19 Ето защо преюдициалният въпрос следва да бъде преформулиран, като се приеме, че с него се иска да се установи дали член 45 ДФЕС трябва да бъде тълкуван в смисъл, че не допуска законодателство на държава членка, което задължава пребиваващ в тази държава членка работник да регистрира в нея превозно средство, на което е собственик и което е регистрирано в друга държава членка.
- 20 В това отношение следва най-напред да се отбележи, че член 45 ДФЕС не допуска никаква мярка, която, макар и приложима без дискриминация с оглед на гражданството, може да затрудни или да направи по-малко привлекателно упражняването от гражданите на Съюза на гарантираните от Договора основни свободи (решение от 6 октомври 2016 г., *Adrien и др.*, C-466/15, EU:C:2016:749, т. 26). Следователно член 45 ДФЕС забранява дори ограничаване на свободното движение на лица, което е с малък обхват или незначително (вж. в този смисъл решение от 12 юли 2012 г., *Комисия/Испания*, C-269/09, EU:C:2012:439, т. 55 и цитираната съдебна практика).
- 21 По-нататък, Съдът вече е приел, че наложеното на работници, пребиваващи в държава членка, задължение да регистрират в тази държава членка служебните превозни средства, които са им предоставени от дружество, установено в друга държава членка, е пречка за свободното движение на работниците (вж. в този смисъл решения от 15 септември 2005 г., *Комисия/Дания*, C-464/02, EU:C:2005:546, т. 46 и 52, както и от 15 декември 2005 г., *Nadin и Nadin-Lux*, C-151/04 и C-152/04, EU:C:2005:775, т. 36).
- 22 Освен това той е приел, че правна уредба, която, макар да се прилага независимо от гражданството на съответните работници, засяга не само върху достъпа до пазара на труда, но и условията за упражняване на стопанска дейност, представлява пречка за свободното движение на работниците (решение от 15 септември 2005 г., *Комисия/Дания*, C-464/02, EU:C:2005:546, т. 36 и 37).
- 23 Накрая, сезиран във връзка със спор относно прилагането на същия член 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г., за който става въпрос в главното производство, Съдът по същество е приел, че държавите членки могат да установяват задължение, като предвиденото в този член, за регистрация на служебно превозно средство, което е предоставено на разположение на пребиваващо в Белгия самостоятелно заето лице и вече е регистрирано в друга държава членка, когато това превозно средство е трайно предназначено да бъде използвано основно на територията на Белгия или фактически се използва по този начин (вж. в този смисъл решение от 15 декември 2005 г., *Nadin и Nadin-Lux*, C-151/04 и C-152/04, EU:C:2005:775, т. 41—43).

- 24 В случая от акта за преюдициално запитване следва, че съгласно членове 2 и 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г. белгийските власти налагат глоби на пребиваващите в Белгия лица, които се движат по пътната мрежа на тази държава членка с моторно превозно средство, което е тяхна собственост и е регистрирано в друга държава членка.
- 25 Следва да се констатира, че такава практика пречатства гражданина на Съюза, пребиваващ в Белгия, който е напуснал своята държава членка по произход и е упражнил правото си на свободно движение като работник, да използва дори и само спорадично белгийската пътна мрежа с превозно средство, на което е собственик и което е регистрирано в друга държава членка.
- 26 При тези обстоятелства задължение за регистрация като установеното с членове 2 и 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г., дори да се прилага за всяко пребиваващо в Белгия лице, независимо от гражданството му, може да направи по-малко привлекателно упражняването на основната свобода, предвидена в член 45 ДФЕС. Ето защо такава задължение представлява пречка за свободното движение на работниците.
- 27 Що се отнася до възможността за обосноваване на подобна пречка, според сведенията, с които разполага Съдът, регистрираното в Италия превозно средство, собственост на г-н U, е било предназначено основно да бъде използвано в посочената държава членка.
- 28 Ако това превозно средство действително се използва там, което запитващата юрисдикция трябва да провери, посоченото в точка 23 от настоящото решение условие за връзка с държава членка, от която връзка произтича задължението за регистрация, няма да бъде изпълнено.
- 29 Така правна уредба като разглежданата в главното производство би могла да бъде допусната само като дерогираща мярка в съответствие с изрично предвиденото в член 45, параграф 3 ДФЕС, или ако преследва съвместима с Договора законосъобразна цел и е обоснована по императивни съображения от общ интерес. В подобен случай обаче прилагането на тази мярка трябва също така да може да гарантира осъществяването на съответната цел и да не надхвърля това, което е необходимо за постигането ѝ (вж. решение от 15 септември 2005 г., Комисия/Дания, С-464/02, EU:C:2005:546, т. 53).
- 30 Запитващата юрисдикция обаче не посочва нито едно съображение, което би могло да обоснове създадената с членове 2 и 3 от Кралския указ от 20 юли 2001 г., така както се прилагат от белгийските власти, пречка за свободното движение на работниците. Белгийското правителство също не посочва нещо, което да обоснове тези разпоредби.
- 31 При тези обстоятелства на поставения въпрос следва да се отговори, че член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска приета от държава членка национална правна уредба като разглежданата в главното производство, според която всеки пребиваващ в тази държава членка работник е длъжен да регистрира в нея моторно превозно средство, което е негова собственост, но вече е регистрирано в друга държава членка и е предназначено основно за използване на територията на последната.

По съдебните разноски

- 32 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 45 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска приета от държава членка национална правна уредба като разглежданата в главното производство, според която всеки пребиваващ в тази държава членка работник е длъжен да регистрира в нея моторно превозно средство, което е негова собственост, но вече е регистрирано в друга държава членка и е предназначено основно за използване на територията на последната.

Подписи